

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenæ obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria, generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum. Meruisse vero stipendia in eo bello virtutis fuit; patre imperatore libentissime meruisse pietatis fuit.

.....
Cerva alba eximiae pulchritudinis Sertorio a Lusitano quodam dono data erat. Sertorius omnibus persuasit cervam, instinctam numine Dianae, conloqui secum et docere, quae utilia factu essent. Si quid durius ei videbatur, quod imperandum militibus esset, a cerva sese monitum esse praedicabat. Ea cerva quodam die fugit et perisse credita est.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις:

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές:

quam rem:	ονομαστική πληθυντικού αριθμού
aliquod dedecus:	δοτική ενικού αριθμού
eo bello:	αιτιατική πληθυντικού αριθμού
patre imperatore:	γενική πληθυντικού αριθμού
eximiae pulchritudinis:	αφαιρετική ενικού αριθμού
quodam die:	αιτιατική ενικού αριθμού

Μονάδες 12

β. libentissime, utilia, durius: να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 3

2.α. perisse: να γράψετε

- τα τρία πρόσωπα του πληθυντικού αριθμού της οριστικής ενεστώτα και μέλλοντα
- την ονομαστική και γενική ενικού και πληθυντικού αριθμού της μετοχής ενεστώτα του ουδέτερου γένους.

Μονάδες 5

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

obiecerunt:	β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα της παθητικής φωνής
constituta est:	γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της ίδιας φωνής
meruisse:	τον ίδιο τύπο του ενεστώτα της ίδιας φωνής
data erat:	α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής
persuasit:	το ίδιο πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού της ίδιας φωνής
conloqui:	τον ίδιο τύπο του μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
docere:	γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα της ίδιας φωνής
factu:	β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα της παθητικής φωνής
fugit:	β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα
credita est:	απαρέμφατο μέλλοντα της ίδιας φωνής.

Μονάδες 10

3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

Asiae:	είναι στο
Murenæ:	είναι στο
generi:	είναι στο
dono:	είναι στο
factu:	είναι στο
sese:	είναι στο

Μονάδες 6

β. quae utilia factu essent:

- Να αναγνωρίσετε το είδος και το συντακτικό ρόλο της παραπάνω δευτερεύουσας πρότασης (μονάδες 3)
- να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων (μονάδες 4)
- να τη μετατρέψετε στον ευθύ λόγο (μονάδες 2).

Μονάδες 9

4.α. Si quid durius praedicabat:

Να αναγνωριστεί το είδος του υποθετικού λόγου και να γραφεί έτσι, ώστε να εκφράζει υπόθεση αντίθετη του πραγματικού για το παρόν καθώς και υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

Μονάδες 9

β. quod imperandum militibus esset:

Να αντικαταστήσετε τον τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας με τον αντίστοιχο τύπο του debeo+απαρέμφατο (μετατροπή παθητικής σύνταξης σε ενεργητική).

Μονάδες 6

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Γι' αυτό το λόγο οι κατήγοροι δεν κατηγόρησαν το Μουρήνα για το όνομα "Ασία", από την οποία δημιουργήθηκε έπαινος για την οικογένεια, υστεροφημία για το γένος, τιμή και δόξα για το όνομα, αλλά (τον κατηγόρησαν) για κάποιο όνειδος και ντροπή που είτε φορτώθηκε στην Ασία, είτε έφερε μαζί του από την Ασία. Το ότι όμως υπηρέτησε τη θητεία του σ' αυτό τον πόλεμο υπήρξε δείγμα ανδρείας· το ότι υπηρέτησε προθυμότητα, όταν ο πατέρας του ήταν στρατηγός, υπήρξε δείγμα σεβασμού.

Ένα άσπρο ελάφι εξαιρετικής ομορφιάς είχε δοθεί στο Σερτώριο ως δώρο από κάποιον Λουζιτανό. Ο Σερτώριος έπεισε όλους ότι το ελάφι, αφού κατευθυνόταν από τη βούληση της θεάς Άρτεμης, μιλούσε μαζί του και του υποδείκνυε τι ήταν χρήσιμο να κάνει. Αν του φαινόταν ότι έπρεπε να δώσει κάποια διαταγή στους στρατιώτες που ήταν σκληρότερη από τις συνηθισμένες, διακήρυσσε ότι τον είχε συμβουλέψει το ελάφι. Αυτό το ελάφι κάποια μέρα έφυγε και πίστεψαν ότι χάθηκε.

B.1.

α. Nom. Pluralis:	quae res
Dat. Singularis:	alicui dedecori
Acc. Pluralis:	ea bella
Gen. Pluralis:	patrum imperatorum
Abl. Singularis:	eximia pulchritudine
Acc. Singularis:	quendam diem

β.	Positivus	Comparativus	Superlativus
	libenter	libentius	libentissime
	utilia	utiliora	utilissima
	durum	durius	durissimum

B.2.

α.	Praesens	Futurum
	perimus	peribimus
	peritis	peribitis
	pereunt	peribunt

	Singularis	Pluralis
Nom.	periens	pereuntia
Gen.	pereuntis	pereuntium

β. Imperativus Praesens:	obicere
Indicativus Futurum:	constituentur
Infinitivus Praesens:	merere
Coniunctivus Praesens:	demur
Coniunctivus Imperfectum:	persuaderet
Infinitivus Futurum:	conlocuturam esse
Indicativus Fut. exactum:	docuerint
Indicativus Praesens:	fitis
Imperativus Praesens:	fuge
Infinitivus Futurum:	creditum iri

B.3.

α. Asiae: είναι γενική επεξηγηματική στο nomen
Murenae: είναι έμμεσο αντικείμενο στο obiecerunt
generi: είναι δοτική προσωπική χαριστική στο constituta est
dono: είναι δοτική του σκοπού στο data erat.
factu: είναι αφαιρετική σουπίνου που δηλώνει αναφορά στο utilia
sese: είναι υποκείμενο στο monitum esse (Λατινισμός)

β. quae utilia factu essent:

- Είναι δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική ως αντικείμενο του απαρεμφάτου docere.
- Εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία quae άρα είναι μερικής άγνοιας, εκφέρεται με υποτακτική γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης χρόνου παρατατικού γιατί εξαρτάται από το docere που έχει θέση ιστορικού χρόνου γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου το persuasit και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.
- “Quae utilia factu sunt?”.

B.4.

Υπόθεση: Si quid durius ei videbatur (ορ. παρατατικού)

Απόδοση: a cerva sese monitum esse praedicabat (οριστική παρατατικού) πρόκειται για το 1^ο είδος: Ανοικτή υπόθεση που αναφέρεται στο παρελθόν

Υπόθεση: αντίθετη του πραγματικού για το παρόν

Υπόθεση: Si quid durius ei videretur (υποτακτική παρατατικού)

Απόδοση: a cerva sese monitum esse praedicaret (υποτακτική παρατατικού)

Υπόθεση πιθανή ή δυνατή.

Υπόθεση: Si quid durius ei videatur (υποτακτική ενεστώτα)

Απόδοση: a cerva sese monitum esse praedicet (υποτακτική ενεστώτα)

β. quod (Sertorius) deberet imperare militibus.